

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан гуманітарно-педагогічного факультету
 Людмила СТАНІСЛАВОВА
 Підпис

2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Андрагогіка**
 Рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Красильникова Ганна Володимирівна
Профайл викладача	https://tpodm.khmnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/
E-mail викладача(ів)	krasylnykovah@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7950
Консультації	Очні: за розкладом середа 2 пара практич. робота, субота 4 пара – лекція (по чисельнику) (Бібліотека ХНУ, ауд. Б-908) Онлайн: за попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік			іспит	
						Разом	Лекції	Лаб. роботи	Практичні заняття							
В	Д	1	2	4	120	54	18		36			66		-	+	
В	З	1	2	4	120	12	4		8			108			+	

Анотація дисципліни

Андрагогіка відносно молода галузь наукового знання, вона знаходиться у процесі становлення. Основна функція андрагогіки у відповідності до сенсу, закладеною у її назві, – вести дорослу людину. А для цього необхідно знати природу і особливості того, кого ведеш. Відтак, існує міцна взаємодія андрагогіки з іншими галузями наукового знання і практики, що входять в систему наук, які з кінця 60-х років ХХ ст. визначені як людинознавчі. Особливого значення андрагогіка набуває у зв'язку з появою нової парадигми освіти – навчання впродовж життя, яка проголошена у програмних документах ЮНЕСКО.

Дисципліна викладається для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.

При викладанні дисципліни використовуються методи активізації навчання (візуалізації, кейсів, дискусій, мозкового штурму тощо), оглядові лекції, вебінари, тренінги тощо.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Набуття професійних знань, умінь, навичок, досвіду, що відповідають сутності і змісту діяльності навчання дорослих, вивчення наукової специфіки андрагогіки.

Завдання вивчення дисципліни: поглиблення знань з теоретичних проблем педагогіки професійної освіти; ознайомлення з системами освіти дорослих; опанування теорії та методики навчання дорослих в контексті освіти впродовж життя; оволодіння методами, формами і засобами організації освітнього процесу, самостійної роботи дорослих учнів; уміння формувати змістовно-цільове, технологічне, кадрове забезпечення системи освіти дорослих; застосування методів активізації творчого мислення дорослих учнів.

Очікувані результати навчання

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **вміло використовувати** знання фундаментальних основ, сучасних досягнень, проблем та тенденцій розвитку андрагогіки, її взаємозв'язків з іншими науками; **розробляти та науково обґрунтовувати** навчально-методичну роботу з дорослими; **застосовувати** різноманітні засоби та методи педагогічної взаємодії; **здійснювати вибір** оптимальної стратегії викладання і цілей навчання, **створювати** творчу атмосферу освітнього процесу, а також **здійснювати вибір** форм, методів та засобів навчання, освітніх технологій при **проектуванні** освітнього процесу, **організації** навчально-методичної роботи в системі світи дорослих та **реалізації** педагогічних проєктів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

денна форма навчання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота здобувача вищої освіти		
			зміст	год.	літ-ра
1	Андрагогіка як навчальна дисципліна	Нормативно-правова документація в системі освіти дорослих	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 1	3	1, 7, 8
2			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 1. Видача ІЗ		
3	Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки	Визначення освітніх потреб дорослого населення в онтогенезі	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 2. Робота над ІЗ.	3	1, 2, 8
4			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 2. Робота над ІЗ.		
5	Навчання дорослих в системі неперервної освіти	Вивчення освітніх інтересів та потреб дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 3. Робота над ІЗ. Підготовка до тестового контролю	3	1, 7, 8
6			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 3. Робота над ІЗ. Підготовка до тестового контролю 1		
7	Міжнародний досвід розвитку освіти дорослих для України	Вивчення міжнародного досвіду організації освіти дорослих	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 4. Робота над ІЗ.	3	1, 2, 8

8			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 4. Робота над ІЗ. Підготовка до тестового контролю.	4	1, 2, 8
9	Навчання безробітних: основні дидактичні принципи та педагогічні технології	Розробка проекту програми навчання дорослих в межах територіальної одиниці області (на прикладі соціальної групи населення)	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 5. Робота над ІЗ.	3	1, 2, 8
10			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 5. Робота над ІЗ.	4	1, 2, 8
11	Форми і методи навчання дорослих	Визначення теми, мети і завдань проведення освітнього тренінгу для дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 6. Робота над ІЗ.	3	1, 8
12			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 6. Робота над ІЗ.	4	1, 8
13	Міграційна педагогіка і психологія	Відбір змісту та вибір методів і технологій навчання для проведення освітнього тренінгу	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 7. Робота над ІЗ.	3	1, 2, 9
14			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення практичної роботи 7. Робота над ІЗ.	4	1, 8, 8
15	Соціально-психологічні аспекти технологій освіти дорослих	Розробка плану проведення освітнього тренінгу для дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 8. Робота над ІЗ.	3	1, 2, 8
16			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 8. Робота над ІЗ. Підготовка до тестового контролю №2	4	1, 2, 8
17	Андрагогічний потенціал неформальної освіти дорослих	Оцінювання результатів проведення освітнього тренінгу для дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 9. Підготовка до захисту ІЗ.	5	1, 2, 8
18			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 9. Захист ІЗ	5	1, 2, 8

Примітка: ІЗ – індивідуальне завдання

Орієнтовна тематика ІЗ для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Скласти програму неформального навчання для однієї з соціально незахищених груп дорослого населення (на вибір):

1. безробітних, що отримали вищу освіту;
2. безробітних, що втратили роботу;
3. дорослих інвалідів;
4. військовослужбовців, звільнених у запас;
5. осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі;
6. одиноких жінок, які виховують дітей в неповних сім'ях;
7. мігрантів;

8. людей похилого віку.

Тематичний план вивчення дисципліни заочна форма навчання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Література
1	Андрагогіка як навчальна дисципліна	Вивчення освітніх інтересів та потреб дорослого населення	Опрацювання лекційного матеріалу, оформлення практичної роботи	1, 2, 7, 8
2	Навчання дорослих: основні дидактичні принципи та педагогічні технології	Розробка плану проведення освітнього тренінгу для дорослого населення		

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач вищої освіти має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність під час заняття. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (<http://surl.li/codwt>).

При вивченні дисципліни здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, зазначених у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<http://surl.li/cocra>).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися для роботи в інформаційній системі «Модульне середовище для навчання», доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих на **позитивну оцінку** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти встановлюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів робіт. Структурування дисципліни «Андрагогіка» за видами робіт і оцінювання результатів навчання наведено у таблиці нижче.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль залік	
Аудиторна робота	Контрольні заходи			
Практичні роботи № 1-9	Тестовий контроль	ІЗ	За рейтингом	
		№1-2		1
ВК*:	0,5	0,3	0,2	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – індивідуальне завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль
Практичні роботи	Контрольна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль (залік)
1	Якість виконання	Захист	Тестовий контроль	За рейтингом
ВК*:	0,2	0,4	0,1	0,3
				-

Оцінювання практичної роботи складається з правильності і повноти її виконання, якості оформлення звіту за 4-х бальною вітчизняною шкалою.

При оцінюванні знань здобувача вищої освіти викладач керується **такими критеріями**.

Оцінку «відмінно» отримує здобувач вищої освіти за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження і конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.

Оцінку «добре» отримує здобувач вищої освіти за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти має будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінки «задовільно» заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» виставляється, коли здобувач вищої освіти має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Питання для самоконтролю з дисципліни

1. Місце андрагогіки в системі людинознавства.
2. Предмет та об'єкт вивчення андрагогіки.
3. Основні поняття андрагогіки.
4. Форми освіти дорослих.

5. Історія розвитку теорії та практики освіти дорослих і андрагогіки в Україні.
6. Історія розвитку освіти дорослих в Україні.
7. Тенденції розвитку освіти дорослих в Україні на початку ХХІ ст.
8. Пріоритетні завдання освіти дорослих в Україні.
9. Навчання дорослих в системі неперервної освіти.
10. Функції неперервної освіти в життєдіяльності людини.
11. Доросла людина як суб'єкт навчання.
12. Поняття неформальної та інформальної освіти.
13. Розвиток освіти дорослих в Україні в контексті реалізації міжнародних програм.
14. Спільна діяльність України та європейських країн у сфері освіти дорослих.
15. Специфіка безробітних як суб'єктів навчання.
16. Дидактичні принципи, форми, методи навчання безробітних.
17. Педагогічні технології набуття професійної компетентності на виробництві.
18. Форми і методи навчання дорослих.
19. Тренінг як активний груповий метод і форма навчання.
20. Міграційна педагогіка і психологія.
21. Соціально-психологічні засади навчання дорослих.
22. Професійно-педагогічна культура андрагога.
23. Особливості організації андрагогічної діяльності.
24. Андрагогічний аспект самоосвіти.

Рекомендована література

Основна

1. Марчук А.В. Андрагогіка: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
2. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія] / авт. кол.: Лук'янова Л. Б., Сігаєва Л. Є., Аніщенко О. В. та ін. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 420 с.
3. Тимчук, Л. Становлення та розвиток андрагогіки в Україні (кінець ХІХ–ХХ століття): монографія / Людмила Тимчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці: ЧНУ, 2015. – 464 с/
4. Огієнко, О. І. Андрагогічна модель навчання: американський контекст: монографія / О. І. Огієнко, І. М. Литовченко. – Київ: ЦУЛ, 2014. – 234 с.
5. Сучасні технології освіти дорослих: посіб. / авт. кол.: Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 182 с.

Додаткова

- 6 Концепція освіти дорослих в Україні / Укл.: Лук'янова Л.Б. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. – 24 с.
- 7 Педагогіка вищої школи (Андрагогіка) [Текст]: Підручник / В.П. Головенкін. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 406 с.
- 8 Професійне навчання дорослого населення: теоретико-методологічні засади: [монографія] / авт. кол.: Ничкало Н. Г., Радкевич В. О., Щербак О. І., Дорошенко Н. І., Василенко О. В., Скульська В. Є. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. – 268 с.
- 9 Сігаєва Л.Є. Розвиток освіти дорослих в Україні (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.): монографія / Лариса Євгенівна Сігаєва. – К.: ТОВ ВД «ЕКМО». – 2010. – 420 с.
- 10 Фольварочний, І. В. Європейські громадські організації і освіта дорослих: монографія / І. В. Фольварочний. – Тернопіль: Джура, 2009. – 348 с.